

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХЕРСОНСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»
ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ
ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ В ПЕРЕЯСЛАВІ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
ЛУГАНСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Теоретико-методологічні основи розвитку освіти та управлінської діяльності

Матеріали
IX Всеукраїнської науково-практичної
конференції з міжнародною участю

4 грудня 2025 року

Херсон

УДК 37.018
Т 33

Редакційна колегія:

Жорова І. Я. – доктор педагогічних наук, професор;

Кузьменко В. В. – доктор педагогічних наук, професор;

Слюсаренко Н. В. – доктор педагогічних наук, професор;

Кохановська О. В. – доктор педагогічних наук, професор;

Одайник С. Ф. – доктор філософії, доцент.

Теоретико-методологічні основи розвитку освіти та управлінської діяльності: матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (4 грудня 2025 року, м. Херсон) / за ред. Кузьменка В. В., Слюсаренко Н. В.: Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2025. 380 с.

Збірник містить матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Теоретико-методологічні основи розвитку освіти та управлінської діяльності». У працях авторів розглянуто теоретико-методологічні основи розвитку освіти та управлінської діяльності в умовах суспільних трансформацій і глобальних викликів; стратегії управління закладами освіти в період воєнного стану та повоєнного відновлення; професійний і особистісний розвиток педагогічних та управлінських кадрів у системі неперервної освіти й сучасних освітніх практик; цифрову трансформацію систему освіти й управління на основі інновацій, освітньої аналітики та технологій штучного інтелекту; освіту як простір формування цінностей, громадянської відповідальності, патріотизму; міжнародну співпрацю та інтеграційні процеси у сфері освіти і науки.

УДК 37.018

Статті подано в авторській редакції. Відповідальність за точність викладених у публікаціях фактів несуть автори.

© **КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2025**

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ
ТА УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ЗМІСТ

Баштанікова А. А., Водяна В. О. Методи гри та театралізації в процесі аналізу музичних творів з учнями початкових класів	8
Бела О. В. Цифровізація управління якістю в ЗЗСО у вимірі можливостей, ризиків та управлінських рішень	11
Беспарточна О. І. Сучасні тенденції розвитку вищої педагогічної освіти в Україні та Німеччині	14
Біла Л. В. Професійне зростання педагога в часи війни: від викликів до можливостей	18
Білаковський О. І. Формування SOFT SKILLS компетентностей студентської молоді як чинник розвитку громадянської відповідальності та ціннісних орієнтацій в освітньому просторі	21
Близнак М. М., Підгорний К. О. Використання сучасних інформаційних технологій для підготовки фахівців професійної освіти	24
Боднар О. С., Шевчик Б. В. Алгоритм процесу формування управлінської компетентності майбутніх менеджерів в умовах воєнного стану	30
Болотникова Т. Г. Навчально-методичне забезпечення фізкультурної освіти на початку ХХІ ст.	33
Бохонько Є. О., Ластовецький О. М. Використання новітнього обладнання та технологій у ремонті колісних транспортних засобів як чинник професійного розвитку педагогічних кадрів у системі неперервної освіти	36
Бохонько Є. О., Михайлов С. В. Впровадження інноваційних методів діагностики автомобілів із використанням сучасного обладнання як чинник оновлення змісту навчальних програм та розвитку педагогічних кадрів у системі неперервної освіти	38
Браїло Ю. В. Цифрова трансформація управління фізкультурно-оздоровчим процесом у закладах дошкільної освіти засобами інноваційних технологій	41
Бурім О. В. Педагогічна стійкість у часи невизначеності: практики ресурсної комунікації	43
Валькова О. Б., Водяна В. О. Виховний потенціал сучасних українських пісень для дітей у формуванні національної ідентичності учнів початкової школи ..	46
Вархов Н. Р., Водяна В. О. Використання засобів графічного моделювання форми у навчанні музичному сприйманню учнів молодшого шкільного віку	48
Вархов С. Р., Водяна В. О. Внесок Я. Степового у розвиток вокальної та інструментальної музики для дітей як джерело репертуару для початкової школи	51
Vasylenko O. M. Concept of formation of professional orientation in students of socio-economic specialties in the process of continuous training	53
Возна В.В., Водяна В. О. Художньо-стильові особливості українського пісенного репертуару для учнів початкових класів: критерії добору і методи вивчення	55
Волч І. Р., Михайлишин Г. І., П'ятковський Т. І. Особливості застосування кейс-методу при підготовці фахівців медичного профілю	58
Гавришак Г. Р., Уруський А. В. Історичні аспекти формування перших закладів технічної освіти в Європі	60
Гальчинський В. В., Дембіцька С. В. Особливості розвитку SOFT SKILLS майбутніх фахівців іт-спеціальностей засобами цифрових освітніх платформ в умовах прискореної глобальної трансформації	64

6. Хань Т. В. Інноваційні педагогічні технології в цифровій мистецькій освіті. *Інноваційні педагогічні технології в цифровій школі. Збірник тез доповідей учасників VI Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених. 15-16 ТРАВНЯ 2024 року, Харків. С. 453–455. URL: <https://dSPACE.hnpu.edu.ua/bitstreams/1bb7b178-fa11-4f72-abb0-9107bd164263/download>.*

Бархов С. Р., Водяна В. О.*

ВНЕСОК Я. СТЕПОВОГО У РОЗВИТОК ВОКАЛЬНОЇ ТА ІНСТРУМЕНТАЛЬНОЇ МУЗИКИ ДЛЯ ДІТЕЙ ЯК ДЖЕРЕЛО РЕПЕРТУАРУ ДЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Актуальність дослідження зумовлена зростаючою роллю музичного виховання у сучасній початковій школі, де формуються основи духовності, естетичного смаку та любові до рідної культури. У період оновлення змісту освіти й утвердження національних цінностей особливого значення набуває звернення до творчості українських композиторів, які зробили внесок у розвиток дитячої музики. Яків Степовий – одна з найяскравіших постатей у вітчизняному музичному мистецтві початку ХХ століття. Його вокальні та інструментальні твори для дітей поєднують художню глибину, мелодійну виразність і доступність для сприйняття молодших школярів. Музика композитора допомагає розвивати слух, емоційність, ритмічне відчуття, збагачує внутрішній світ дитини, виховує любов до природи, родини, Батьківщини. У педагогічному процесі твори Степового є цінним засобом формування музичної культури й національної свідомості, адже в них органічно поєднані фольклорні інтонації та класичні традиції. Вивчення та використання його творчості у практиці початкової школи сприяє збереженню української культурної спадщини, розвитку емоційної чутливості й патріотичних почуттів учнів, що робить дослідження цієї теми надзвичайно актуальним для сучасної музично-педагогічної освіти.

Мета дослідження полягає у всебічному аналізі внеску Якова Степового в розвиток вокальної та інструментальної музики для дітей, а також у визначенні педагогічного потенціалу його творчості як цінного джерела музичного репертуару для початкової школи.

Вивчення творів композитора дає змогу з'ясувати, як через простоту мелодики, глибину змісту та народну інтонаційність Я. Степовий створив доступну й художньо довершену музику для дитячого виконавства.

Яків Степовий (1883-1921) належить до плеяди українських композиторів початку ХХ століття, які заклали основи професійної національної музичної школи. Його творчість відзначається глибоким зв'язком із народнописаними традиціями, мелодичною виразністю та високою культурою музичного мислення. Як зазначає Т. Булат, Степовий прагнув поєднати народну інтонацію з європейською

* © Вархов С. Р., Водяна В. О.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ ТА УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

музичною формою, створюючи твори, близькі до дитячого світосприйняття [2].

Вокальна творчість Я. Степового для дітей охоплює пісенні цикли, що вирізняються простотою мелодій, ясністю ритму та емоційною теплотою звучання. У збірці *«Дитячі пісні»* композитор звертається до тем природи, дитячих ігор, родини, добра й краси світу. Мелодії його пісень легкі для запам'ятовування, мають природне інтонування та сприяють розвитку музичного слуху й мовленнєвої виразності дітей. Дослідниця В. Белікова підкреслює, що педагогічна цінність цих творів полягає у їхній здатності формувати емоційно-естетичне ставлення дитини до навколишнього світу, розвивати її художній смак і творчу уяву [1].

Інструментальна спадщина композитора також містить низку коротких фортепіанних мініатюр, які у початковій школі можуть бути призначені для слухання. Такі твори, як *«Колискова»*, *«На лужку»*, *«Веснянка»*, відзначаються прозорою фактурою, мелодійною лінією та образною конкретністю. Вони виховують у дітей здатність чути гармонійні співзвуччя, відчувати динамічні відтінки й виразність емоційного змісту музики. За спостереженнями Л. Кияновської, творчість Я. Степового стала важливим етапом у розвитку української дитячої музики, оскільки поєднала елементи народної пісенності з академічними засобами виразності [3].

Важливо, що музика Я. Степового має значний виховний потенціал. Її зміст сприяє розвитку в дітей любові до рідної мови, пісенної культури, історії народу. Як наголошується у матеріалах наукової статті про Я. Степового, яка розміщена на сайті Херсонської обласної наукової бібліотеки, композитор прагнув, щоб його твори не лише навчали дітей співу, а й пробуджували в них почуття добра, людяності й патріотизму [4]. Саме тому його пісні й фортепіанні мініатюри є цінним засобом національно-патріотичного виховання та формування музичної культури учнів початкової школи.

Використання творчості Я. Степового у сучасному освітньому процесі сприяє реалізації компетентнісного підходу до музичного навчання. Його твори можна ефективно застосовувати на уроках музики, у позакласній діяльності та на інтегрованих заняттях з мистецтва, літератури чи рідної мови. Вони розвивають емоційно-вольову сферу дитини, навчають співпереживати та усвідомлювати красу навколишнього світу через мистецтво. Отже, дитяча музична спадщина Якова Степового становить невід'ємну частину української культури й є цінним джерелом репертуару для початкової школи, що поєднує художню довершеність із виховною силою національної пісенної традиції.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Белікова В. В. Музичні твори для дітей у творчості Якова Степового. *Педагогічні науки*. URL: <https://surl.li/pzdvs1>.
2. Булат Т. Ю. Яків Степовий. Київ: Музична Україна, 1980. 150 с.
3. Кияновська Л. О. Українська музична культура ХХ століття. Львів: Сполум, 2007. 432 с.

4. Херсонська обласна наукова бібліотека імені Олеся Гончара. Яків Степовий: творчість, просякнута духом історії українського народу. URL: <https://surli.cc/fhevre>.

*Vasylenko O. M.**

CONCEPT OF FORMATION OF PROFESSIONAL ORIENTATION IN STUDENTS OF SOCIO-ECONOMIC SPECIALTIES IN THE PROCESS OF CONTINUOUS TRAINING

The formation of professional orientation among students of socio-economic specialties within the system of continuous training represents one of the most significant issues in contemporary pedagogical science. This phenomenon reflects the transition from the traditional model of knowledge transmission toward competence-based education focused on values, ethics, and personal reflection. Global transformations in the labor market and the increasing demand for the quality of social and psychological services have intensified the need for specialists capable of lifelong learning, professional mobility, and ethical responsibility.

In the context of Ukrainian higher education, continuity between the bachelor's and master's levels is regarded as the foundation of the professional development trajectory. It ensures not only sequential complication of academic content but also the coherence of pedagogical influence aimed at shaping professional identity, empathy, and reflective thinking. The modern standards of higher education for specialties 231 «Social Work» and 053 «Psychology» emphasize the importance of forming learning outcomes such as ethical judgment, social responsibility, and readiness for professional self-reflection [3].

According to the European Qualifications Framework (2017), professional orientation serves as an integrated indicator of educational quality and a determinant of graduates' readiness to perform professional functions in uncertain and ethically complex situations. Consequently, training for helping professions should integrate theoretical knowledge with experiential learning, ensuring that students internalize humanitarian and professional values through practice and supervision [4].

Ukrainian universities are actively implementing these principles through the integration of professional courses, volunteering, and reflective projects that connect academic learning with social practice. The monitoring of educational programs (2024–2025) demonstrates that the continuity principle is most consistently realized in psychology programs – 111 higher education institutions provide a full cycle of bachelor's and master's training. Conversely, in social work, fragmented implementation of continuous education remains a challenge, often due to institutional disconnection between programs and limited supervisory support.

The concept of professional orientation formation is viewed as an integral model comprising theoretical principles, organizational

* © *Vasylenko O. M.*